

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A LA SEGURETAT CIUTADANA (PREVENCIÓ I SEGURETAT)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 5 d'agost de 2022, el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

El dia 5 d'agost, al voltant de les 4:00 hores, dos agents de la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) es van presentar en el seu domicili mentre ell dormia. Els agents el van informar que havien rebut queixes del veïnat.

Després de manifestar als agents que estava dormint, i demanar-los que marxessin, van insistir a identificar-lo, malgrat la seva negativa a fer-ho.

Un dels agents que van intervenir va posar un peu dins de casa seva, impedit que es tanqués la porta. L'interessat va informar a l'agent que no tenia permís per fer aquell gest, ja que estava vulnerant la inviolabilitat del seu domicili. L'agent es va negar a retirar-se, alhora que utilitzava un llenguatge groller i inapropiat.

Davant la impossibilitat de tancar la porta, va trucar al telèfon 112 per demanar la presència dels Mossos d'Esquadra i, des d'aquell servei, el van informar que era un assumpte de la GUB i no van atendre la seva petició.

Va repetir la trucada i l'operador que el va atendre li va dir que traslladaven els fets als Mossos d'Esquadra. En aquell moment l'agent de la GUB va treure el peu de dins de casa seva i va marxar sense donar-li cap explicació.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els

principis de bona administració per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'**Àrea de Prevenció i Seguretat** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 7 de setembre de 2022, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 11 d'octubre de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada.

1. Informe de la Prefectura de la Guàrdia Urbana

L'actuació policial es va realitzar arran d'un avís rebut a la Sala Conjunta de Comandament (SCC), a través del telèfon 112, sobre molèsties veïnals. Encara que la patrulla no les va poder comprovar, va veure's en l'obligació d'identificar el presumpte causant, atès que la persona denunciant volia fer una "denúncia voluntària al seu nom".

No es té constància que, durant la trajectòria professional de l'agent que va intervenir, hagi tingut conductes inapropiades com la descrita pel promotor de la queixa. L'únic interès era identificar la persona per tal de poder efectuar la corresponent denúncia a requeriment de l'altre veí.

Es va consultar l'intendent cap de l'SCC, que va emetre un informe amb les consideracions següents:

- La matinada del dia 5 d'agost de 2022, el servei 112 va rebre quatre trucades del carrer Equador.
- A les 2:47 hores: trucada d'una persona perjudicada per informar d'unes molèsties veïnals per música a un volum elevat. Van passar l'avís a la GUB.
- A les 4:00 hores: trucada del promotor de la queixa, en relació amb la intervenció de la GUB, que va quedar tipificada com a "informativa / no emergència".

- A les 4:10 hores: trucada del promotor de la queixa, en la qual s'informa que un agent de la GUB ha entrat al seu domicili de manera il·legal i no en marxa. Es va passar l'avís a la GUB.
- A les 4:30 hores: trucada d'una persona perjudicada per informar que el veí s'ha posat violent i està donant cops. Aquesta trucada es va vincular amb l'anterior i se'n va passar avís a la GUB.

La persona va gravar i fotografiar els agents i va ser advertida que no fes ús inadequat de les imatges o podria ser denunciada per aquest motiu.

2. Informe de la Unitat de Deontologia i Afers Interns (UDAI) de la GUB

Des de la Prefectura de la GUB, a més a més, es va derivar l'expedient a la Unitat de Deontologia i Afers Interns (UDAI) de la GUB, per donar transparència als fets denunciats arran de la queixa presentada, indicant el següent:

El 5 d'agost de 2022, el ciutadà va presentar una queixa a la Sindicatura de Greuges, en què manifestava la seva disconformitat per l'actuació d'un agent de la GUB.

Segons l'interessat, l'agent, al que identifica pel seu TIP, va posar un peu dins de casa seva, impedit tancar la porta. Va informar l'agent que no tenia permís per fer aquest gest, ja que estava vulnerant la inviolabilitat del seu domicili.

La UDAI va obrir una informació reservada per esclarir els fets.

El 13 d'agost de 2022, l'agent que va intervenir va realitzar un comunicat intern per explicar els fets, arran d'una queixa a través de l'aplicació IRIS. D'aquest comunicat s'extreu:

La matinada del 5 d'agost de 2022, l'SCC va comissionar la patrulla uniformada amb indicatiu LT413, formada per dos agents de la GUB, per dirigir-se al domicili on s'estaven produint molèsties veïnals per soroll domiciliari.

La patrulla va contactar amb el requeridor de les molèsties. Com que no va poder comprovar les molèsties per sorolls, la patrulla el va informar del tràmit de la denúncia a requeriment.

La patrulla va contactar amb el veí que presumptament ocasionava les molèsties per identificar-lo. En aquesta intervenció, el veí va queixar-se de la patrulla, perquè estava

posant el peu a la línia de la seva porta i no la podia tancar, ja que no volia ser molestat.

El promotor de la queixa va trucar al telèfon 112 per demanar presència d'una patrulla de Mossos d'Esquadra. Per atendre aquest servei, l'interessat es va identificar per telèfon. Amb les dades que va facilitar, la patrulla el va poder identificar, va fer les denúncies i va marxar.

L'intendent cap de la UDAI va demanar una valoració jurídica a la Direcció de Serveis d'Assessorament Jurídic (DSAJ) de la Gerència d'Àrea de Seguretat i Prevenció.

L'11 de novembre de 2022, la DSAJ va donar resposta i va concloure que no es donaven els elements típics per subsumir-se en el delictes de violació de domicili.

No poden considerar que els fets descrits tinguin entitat suficient per ser constitutius d'una altra infracció penal o administrativa.

En conclusió, tenint en compte els fets i l'informe jurídic de la DSAJ, no s'observa responsabilitat penal o disciplinària en la intervenció de l'agent que va intervenir, i es proposa l'arxivament de la informació reservada.

CONSIDERACIONS

Per tractar sobre la qüestió que exposa el ciutadà, en referirem a diferents aspectes:

1. Sobre la identificació de l'interessat i la possibilitat de realitzar una denúncia voluntària

Segons informa el consistori, quan els agents van acudir a l'immoble no van poder comprovar les molèsties. Per tant, no van poder denunciar els fets.

Tot i això, van procedir a identificar el presumpte responsable després que la persona denunciant manifestés la voluntat de denunciar les molèsties.

La denúncia és una facultat de la ciutadania, a fi de posar en coneixement dels òrgans competents una presumpta infracció administrativa, però no és vinculant per iniciar un procediment sancionador. Aquesta possibilitat, que està recollida a la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC), pot estar més pensada, entre d'altres, per a aquelles infraccions que mantenen els seus efectes en el temps.

Article 62:

1. S'entén per denúncia l'acte pel qual qualsevol persona, en compliment o no d'una obligació legal, posa en coneixement d'un òrgan administratiu l'existència d'un fet determinat que pugui justificar la iniciació d'ofici d'un procediment administratiu.
2. Les denúncies han d'expressar la identitat de la persona o persones que les presenten i el relat dels fets que es posen en coneixement de l'Administració. Quan els fets esmentats puguin constituir una infracció administrativa, han de recollir la data de la seva comissió i, **quan sigui possible, la identificació dels presumptes responsables.**

En tot cas, la identificació de la persona presumptament responsable no és un requisit imprescindible per formular una denúncia i, a més, en el cas objecte de queixa, entenem que hi havia altres mitjans per poder-la identificar.

Però és que, a més, la denúncia no ha de derivar necessàriament en un procediment sancionador, ja que **cal que amb anterioritat es constati la comissió de la infracció i s'identifiqui la persona responsable, d'acord amb els principis de tipicitat i de responsabilitat de la potestat sancionadora**, recollits a la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic (capítol III).

Per tant, en aquest apartat, la Sindicatura de Greuges ha de concloure que **l'actuació identificadora de la presumpta persona responsable d'una infracció administrativa no estava justificada** i, per tant, els agents podien haver-se excedit en les seves funcions.

Recordem que la negativa de l'interessat a identificar-se als agents va ser objecte d'un procediment sancionador per infracció de la Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana (LOPSC).

3. La possible vulneració del dret a la intimitat i a la inviolabilitat del domicili

L'interessat va obrir la porta del seu domicili als agents i, després de negar-se a la identificació, l'agent va impedir que tanqués, posant un peu a dintre, tal com s'acredita fotogràficament.

Segons l'informe municipal, la DSAJ ha elaborat un informe que conclou que no es van donar els elements típics del delictes de violació de domicili. Ara bé, no adjunta a la Sindicatura l'informe, a fi de comprovar-ne la fonamentació jurídica.

La inviolabilitat del domicili és una garantia constitucional indestruïble del dret a la intimitat (article 18 de la Constitució espanyola). El dret a la intimitat consisteix a gaudir d'un espai propi per desenvolupar la vida personal i familiar, de manera plena i

lliure, **descartant tant el coneixement com la intromissió de terceres persones** (STC 94/1999 i STC 22/1984, entre d'altres).

La Constitució (article 18.2) únicament preveu tres supòsits en els quals el dret fonamental a la inviolabilitat del domicili cedeix: l'autorització judicial, el consentiment del titular, o en cas de flagrant delictes.

En aquest sentit, la LOPSC, la mateixa per la qual es va denunciar l'interessat, preveu el següent:

Article 15.2:

És una causa legítima suficient per entrar en un domicili la necessitat d'evitar danys imminents i greus a les persones i a les coses, en supòsits de catàstrofe, calamitat, ruïna imminent o altres de semblants d'extrema i urgent necessitat.

Si bé és cert que l'agent policial no es va introduir físicament en l'habitatge, també és cert que impedia tancar la porta i, per tant, al nostre parer, aquest fet pot suposar una intromissió en el dret a l'esfera privada i a la intimitat de l'interessat.

Recordem que, a més, considerem que l'actuació identificadora era innecessària i no estava suficientment justificada. En cas d'haver calgut, l'agent podia disposar d'aquesta informació per altres mitjans, a través de la informació que consta al consistori sobre el titular de l'habitatge, o bé a través de les dades del registre del padró municipal d'habitants.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Àrea de Prevenció i Seguretat no ha estat adequada, pel que fa a la identificació de la persona interessada, i s'ha realitzat sense respectar el seu dret a la intimitat.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a l'Àrea de Prevenció i Seguretat** que es revisi novament aquesta actuació policial, tenint en compta les consideracions efectuades per la Sindicatura de Greuges.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.